

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní škola Ústí nad Labem, Stříbrnická 3031/4

Stříbrnická 3031/4
400 11 Ústí nad Labem

Identifikátor školy: 600 085724

Zřizovatel: Město Ústí nad Labem, Velká Hradební 8, 401 00

Školský úřad: Ústí nad Labem, W. Churchilla 6, 400 01

Termín konání inspekce: 16. -20. října 2000

Čj.	066 597/00-5021
Signatura	of6cu104

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Ústí nad Labem, Stříbrnická 3031/4 má, podle zařazení do sítě škol pod čj. 471/97/ZŠ Ústí nad Labem ze dne 29.1. 1998, kapacitu 800 žáků a sdružuje školní družinu s kapacitou 175 dětí a školní jídelnu s kapacitou 550 jídel. Škola je právním subjektem v současné době vzdělává 772 žáky (514 žáků na prvním stupni). Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, ve třídách s rozšířenou výukou jazyků podle učebního plánu čj. 16 333/96-22-21.

Celý areál školy je dostatečně prostorný a dobře udržovaný. Součástí školy je bazén.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Účelem inspekce bylo posoudit plánování a průběh výchovně vzdělávacího procesu, kde ČŠI sledovala a hodnotila plánování a přípravu výuky, podmínky, organizaci, formy a metody výuky, účinnost motivace, úroveň spolupráce a komunikace v hodinách. Vzhledem ke složení inspekčního týmu a odborné kvalifikaci jednotlivých členů týmu ČŠI proběhly hospitace na prvním stupni v hodinách českého jazyka a matematiky a na druhém stupni byly hospitovány předměty český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, matematika, fyzika, zeměpis, ekologický přírodopis.

1. stupeň

Český jazyk a matematika

Učitelky ve sledovaných vyučovacích hodinách respektovaly učební plány předmětů a postupovaly podle svých zpracovaných časových i tématických plánů. Příprava na vyučování u těchto vyučujících byla pečlivá.

Při hospitovaných hodinách sledovala inspekce vyučující plně kvalifikované i vyučující bez kvalifikačních předpokladů. Rozdíl mezi nimi byl malý a projevoval se především v úměrnosti délek jednotlivých částí hodin a v používané cestě za efektivitou hodiny.

K úspěchu práce přispívaly účelně vybavené učebny, používané pomůcky (vesměs vlastní výroby). Profesionálně vyrobených pomůcek bylo používáno střídavě. Zvolené učebnice a sešity byly pro zvolený učební program vhodné.

Jistým problémem bylo, že ve snaze po vysoké efektivitě hodin se opomíjely vhodné změny v temporytmu hodiny a že zřídka ve zařazování relaxačních činností se promítalo v únavě a nespokojeném chování žáků především v hodinách po velké přestávce. Pro žáky 1. stupně je zařazení dvou delších přestávek (po druhé a třetí vyučovací hodině) přínosné. Prostředí učeben působí na žáky svou estetickou úpravou výchovně.

V průběhu vyučování inspekce konstatovala, že jsou používány správné metodické postupy při vyvozování algoritmů v matematice i v mluvnickém učivu českého jazyka, rovněž tak při výuce čtení a psaní v 1. ročníku. Vyučující se nebojí při zatěžování paměti používat mnemotechnických prostředků. Především v hodinách českého jazyka byly rozvíjeny komunikační dovednosti, ale také přesné používání odborných názvů v matematice přispívalo k jasnému a jednoznačnému dorozumění mezi vyučujícími a žákem. V nejlépe odučených hodinách obou předmětů se snoubila pestrost hodin s živou a vzájemně vstřícnou atmosférou, s vyváženou strukturou vyučovací jednotky a s promyšlenou systematičností při řešení úloh, takže efektivita hodin byla vysoká. K tomu přispívalo i používání příkladů z každodenního života žáků. I když bylo zjištěno, že integrovaným žákům se dostává přímo ve škole

ambulantní péče a pro tyto žáky jsou zpracovány individuální učební plány, nebyla ve sledovaných hodinách žádná výrazná a diferencovaná práce s žáky s diagnostikou SPU pozorována, což bylo na škodu především tehdy, odvíjela-li se činnost žáků v abstraktních rovinách.

Motivace žáků k práci spočívala především v oznámení cílů hodin a v průběhu hodin v hodnocení, kde však v naprosté většině převládaly holistické, tedy povrchní formy povzbuzování, v průběhu hodin absentovalo klasifikování výkonů žáků, jejich vědomostí a dovedností, hodnocení tak postrádalo jak sumativní charakter, tak okamžitou formativní roli. Ve většině hodin zbyl čas na zhodnocení práce učitelem, chyběla však zpětná kontrola v žákovském sebehodnocení, učitelky tak neměly přehled, nakolik hodina splnila očekávání žáků.

Atmosféra hodin, jak bylo poznamenáno výše, byla vstřícná, činorodá, vztah vyučujících k žákům byl klidný, učitelky nemusely řešit výrazné kázeňské projevy rušivého chování žáků. Práce v 1. ročnících probíhá ještě s žáky, kteří se plně sociálně nezadaptovali, ale učitelky jim v této adaptaci na nové prostředí pomáhají.

Česká školní inspekce hodnotí výchovně vzdělávací proces ve sledovaných hodinách českého jazyka i v hodinách matematiky jako velmi dobrý.

2. stupeň

Český jazyk

Časová dotace odpovídá zvoleným učebním dokumentům. Plánování bylo projednáno v předmětové komisi českého jazyka, jednotlivé složky jsou zpracovány v přehledných časově tematických plánech, které jsou zárukou kontinuity výuky. Ve všech navštívených hodinách bylo probírané učivo v souladu s osnovami. Příprava většiny vyučujících na jednotlivé hodiny byla velmi dobrá a zohledňovala aktuální stav v jednotlivých třídách.

Všichni čtyři vyučující mají potřebnou odbornou a pedagogickou způsobilost, což příznivě ovlivňuje odbornou úroveň výuky. Výuka probíhá v kmenových učebnách. Kabinet českého jazyka je vybaven dvěma sadami Pravidel českého pravopisu, novými výtisky Stručné mluvnice české a Slovníky spisovné češtiny. Nedostatečné je vybavení tabelárními pomůckami, obrazovým materiálem, poslechovými nahrávkami. Kromě základní řady mohou učitelé využívat v literární výchově alternativní učebnice, v mluvnici procvičovací materiály. Stávající učebnice pro český jazyk v 6. - 8. třídách jsou většinou staršího data a učitelé je považují za méně vyhovující (hlavně z hlediska rozvržení učiva).

V průběhu hodin byly respektovány zásady psychohygieny, připomínky ČŠI se vztahují k častému přesahu vyučovacích hodin do přestávek.

Ve všech hospitovaných hodinách byli žáci seznámeni se strukturou, stanovený cíl byl splněn. Učitelé využívali učebnice, Pravidla českého pravopisu, kopírované materiály i procvičovací materiály. Většina hodin byla z hlediska organizace, použitých metod a forem práce efektivní. Nové učivo bylo vyvozováno na základě předchozích znalostí a zkušeností žáků, zpravidla formou rozhovoru se žáky spojeného se zápisem na tabuli. Dostatek času zbylo na procvičování a opakování s použitím různých forem (frontálně, ve dvojicích, skupinově, individuálně), žáci měli prostor pro samostatné a aktivní učení. V literární výchově si osvojovali literární pojmy nenásilně prostřednictvím uměleckého textu, v mluvnici byli vedeni ke schopnosti aplikovat učivo, samozřejmostí byla práce s chybou. Také v písemných projevech jsou žáci vedeni k následné korekci chyb, důraz je kladen i na grafickou úpravu. Mimořádné postojem vyučujícího i zaujetím žáků byly některé hodiny slohového výcviku, ve

kterých byli žáci podněcováni k přemýšlení, k vyjadřování vlastních postojů a názorů a současně nenásilně vedeni k poznávání skutečných mravních hodnot. Vyučující průběžně korigovali a vyhodnocovali výsledky učení, poskytovali žákům zpětnou vazbu, vedli je k sebekontrolě a někde i k sebehodnocení. Tyto hodiny byly hodnoceny jako vynikající nebo velmi dobré. Vyskytly se však také mluvnické hodiny hodnocené ČŠI jako pouze vyhovující, kde určitá jednotvárnost a stereotyp, převaha mluvního projevu vyučujícího a nedostatečná motivace vedly k pasivitě většiny žáků. Současně klesala pozornost, která vyústila v projevy drobné nekázně. Efektivita těchto hodin byla nízká.

Především v hodinách slohu a literární výchovy rozvíjeli vyučující komunikativní schopnosti žáků, učili je souvislému vyjadřování, vystupování před kolektivem, hodnocení projevu svého i spolužáků. Žáci respektovali dohodnutá pravidla chování, spolupracovali s vyučujícími.

Plánování a příprava výuky jsou celkově velmi dobré, materiální zajištění je pouze průměrné, personální podmínky jsou vynikající. V organizaci, použitých metodách a formách práce, stejně jako v motivaci a vzájemné komunikaci převažují pozitiva. Proto je výuka českého jazyka celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Anglický a německý jazyk

Časová dotace předmětu je v souladu s učebním plánem. Učivo předepsané osnovami je rozvrženo do jednotlivých ročníků tak, aby požadavky osnov byly splněny a byla zajištěna návaznost učiva. Podle tohoto rozvržení mají vyučující zpracované časové a tématické plány. V době konání inspekce bylo zjištěno výrazné zpoždění pouze v devátém ročníku. Na požádání předložil vyučující a vedení školy zvláštní plán, který upravuje časové rozvržení tak, aby ke konci roku bylo učivo v souladu s osnovami. Plánování a příprava jednotlivých hodin byly velmi pečlivé a svědomité.

Výuku zajišťují odborně i pedagogicky způsobilí vyučující. Velmi sympaticky působí jejich elán, ochota se dále vzdělávat i nízký věk.

Materiální podmínky jsou velmi dobré. Ve škole jsou zařízeny dvě jazykové učebny, vybavené moderní audiovizuální technikou a dalšími trojrozměrnými či tabelárními pomůckami, na jejichž výrobě se podílejí i vyučující. Rovněž je dostatek slovníků, časopisů a doplňkových učebnic, z nichž mohou učitelé čerpat pro zpestření výuky. V hospitovaných hodinách se tyto pomůcky využívaly účelně a v souladu s náplní učiva. Estetická úroveň jazykových učeben i kmenových tříd je velmi dobrá a podnětná pro jazykovou výuku. Organizace výuky, členění hospitovaných hodin a použité metody vycházely logicky z probíraného učiva a byly přiměřené znalostem a věku žáků. Výuka byla komunikativní, žáci pracovali v párech i skupinách, vyučující si našli čas na pomoc slabším žákům i na zadání individuálních úloh. V několika hospitovaných hodinách chyběl závěr a shrnutí učiva.

Motivování vnější bylo patrné ve všech zhlédnutých hodinách a mělo vesměs charakter pochvaly, vyučující dobře využívali zpětnou vazbu a dbali na opravy a analýzu chyb. Hodnocení slovní známkou bylo objektivní, frekvence známek v žákovských knížkách i v sešitech dostatečná. Pouze v jedné třídě neměli žáci zapsanou ani jednu známku z německého jazyka. Vedení školy bylo na tuto skutečnost upozorněno. Za určitý nedostatek lze považovat to, že žáci nedostali možnost sami zhodnotit svůj výkon a pokrok.

Za klady jazykové výuky je třeba považovat plánování, podmínky výuky, zejména personální, a její organizaci. Celkově lze hodnotit jazykovou výuku jako velmi dobrou.

Matematika, fyzika, zeměpis a ekologický přírodopis

Výuka výše uvedených předmětů probíhá v souladu se zvoleným vzdělávacím programem.

Obsah probíraného učiva odpovídal osnovám, které mají učitelé rozpracovány do tematických plánů po ročnících. Učitelé mají příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Pro výuku jsou k dispozici v dostatečném množství kvalitní názorné pomůcky. Výuka fyziky a přírodopisu probíhala v odborné učebně fyziky, ostatní předměty byly vyučovány v kmenových třídách.

Bezprostřední příprava na hodiny byla promyšlená, hodiny měly bohatý obsah, učivo bylo prezentováno s ohledem na věk žáků. Učitelé s delší pedagogickou zkušeností postupovali velmi dobře metodicky. V hodinách byly hojně využívány názorné pomůcky i různé materiály zhotovené učitelem, ale i výsledky pokusů, které žáci provádějí doma. Hodiny byly velmi živé, měly bohatý obsah a práce byla efektivní. Ve většině hodin byli žáci ohodnoceni za svůj výkon. Žáci byli vedeni k rozvoji komunikativních dovedností, při odpovědích žáků byl kladen důraz na zvládnutí správné terminologie, ke slušnému vyjadřování i chování. V některých hodinách chyběla úvodní motivace (zklidnění žáků po přestávce a příprava na daný předmět), diferenciací učiva. Je škoda, že výuka byla organizována pouze frontálním způsobem, tento způsob organizace výuky neumožňuje zohledňovat individuální potřeby a schopnosti žáků.

Atmosféra v průběhu vyučovacího procesu byla vstřícná a podnětná, komunikace byla založena na vzájemné důvěře a osobnost žáka byla v mnohých případech respektována.

Celkově je výuka ve zhlédnutých hodinách hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Úroveň vzdělávání je ovlivněna především osobností jednotlivých pedagogů. Výuka je převážně zajištěna vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Tvořivý způsob výuky spočívající ve využívání aktivizujících metod a forem práce byl zjištěn jen u některých vyučujících, práce ostatních má dosud spíše tradiční charakter.

Na základě výše uvedených zjištění hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Ředitel má písemně zpracovanou **koncepti** školy, která zahrnuje úkoly v oblasti výchovně-vzdělávací a materiálně technické. K prioritám patří zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu: snaha zaměřit se na rozvoj tvořivého myšlení a účinnou motivací vzbuzovat zájem o školní práci, dodržovat úmluvu o právech dítěte a vychovávat proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance. Úkoly pro tento školní rok vycházejí z koncepce školy, se kterou byl seznámen zřizovatel a rodičovská veřejnost. Organizace tohoto školního roku se řídí zpracovaným plánem, který vychází ze Souboru pedagogicko-organizačních informací a na to navazují měsíční plány.

Učební plány jsou rozpracovány pro všechny ročníky, hodinová dotace jednotlivých vyučovacích předmětů je v souladu s požadavky stanovenými zvolenými učebními plány čj. 15 847/96-2 a čj. 156 333/96-22-21. Volitelné předměty jsou voleny s ohledem na složení pedagogického sboru a tak, aby byl uspokojen zájem žáků. Rozpracování osnov jednotlivých předmětů má podobu časově tematických plánů. Učitelé jsou informováni o žácích se speciálními poruchami učení a vyučující mají zpracované individuální plány. Účinným pomocníkem jsou metodické orgány (podílejí se na výběru učebnic, předkládají své požadavky vedení) a jejich dobrá práce se projevila v hodinách.

Organizace a řízení výchovně vzdělávací činnosti i provozu školy je promyšlena, kompetence pracovníků jsou jasně vymezeny. Na škole jsou jmenováni dva zástupci. Učitelé příbuzných

předmětů jsou sdružováni v předmětových komisích. Chod školy se řídí kvalitně zpracovaným Vnitřním řádem, jehož obsahem je i ustanovení pro rodiče. Je otevřený a může být dle potřeby doplněn usnesením z pedagogické rady. Všichni žáci s ním byli prokazatelně seznámeni - zápis v třídní knize. Pracovníci školy s ním byli seznámeni na pedagogické radě dne 1. 9. 2000. Tento řád je vyvěšen v každé třídě, žáci mohou kdykoliv do něho nahlédnout. Organizace vyučování odpovídá závazným právním předpisům.

Tok vnitřních informací je realizován prostřednictvím plánu práce školy, od plánovaných pedagogických porad přes provozní až po porady vedení. Z porad se pořizují zápisy. Aktuální informace jsou k dispozici ve sborovně na nástěnce.

Rodiče jsou informováni o prospěchu a chování svých dětí prostřednictvím žákovských knížek, na pravidelných třídních schůzkách a kdykoliv po domluvě přímo ve škole. Spolupráce s rodiči je zajištěna prostřednictvím volených zástupců z řad rodičů každé třídy, kteří předávají informace získané od vedení školy rodičům (seznámeni s výroční zprávou, se záměry školy v nadcházejícím roce) a naopak. Zvyšující se zájem rodičů o tuto školu svědčí o dobré spolupráci rodiny a školy. Počet žáků 550 v roce 1996 stoupl na nynějších 772.

Ředitelka se snaží o maximální zajištění odbornosti výuky a podporuje vzdělávání učitelů i když ne vždy se setká ze strany učitelů s kladnou odezvou. Vedení školy je k požadavkům předmětových komisí vstřícné, snaží se je plnit a pro rozvoj iniciativy každého pedagogického pracovníka jsou vytvořeny dobré podmínky. Vedení má pro stanovení nenáročných složek mzdy vypracovaná kritéria, která jsou vyvěšena ve sborovně.

Plán kontrolní činnosti postihuje základní oblasti chodu školy. Předloženy byly zápisy z kontrolní a z hospitační činnosti vedení školy, na které se podílejí i zástupci. S výsledkem kontroly nebo hospitace je daný zaměstnanec seznámen a má možnost provést sebehodnocení a vyjádřit se k závěrům. Je-li zjištěn nedostatek, je provedena následná kontrola nebo hospitace. Výsledky kontrol jsou analyzovány a ze závěrů jsou vyvozovány závěry.

Hodnocení kvality řízení

Koncepční záměry jsou stanoveny na základě analýzy přecházejícího školního roku s přihlédnutím k podmínkám a potřebám školy. Organizační struktura je funkční. Vedení a motivování pracovníků je promyšlené, kontrolní mechanismy směřují k naplňování cílů školy.

Celkově je řízení hodnoceno jako velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- * Škola úzce spolupracuje s PF UJEP. Na škole probíhá souvislá praxe posluchačů a již třetím rokem se škola účastní mezinárodního výzkumu matematických dovedností žáků ve spolupráci s fakultou.
- * Žáci školy se účastní různých olympiád z českého jazyka, cizích jazyků, matematiky, fyziky a biologie, Pythagoriády, všech forem Klokana a dalších soutěží.
- * Na škole pracuje dvanáct zájmových útvarů, tím škola naplňuje jeden z jejích koncepčních záměrů.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 471/97/ZŠ z 29. ledna 1998

- koncepční záměry školy, plány ředitele školy, hospitační záznamy, zahajovací statistický výkaz
- povinná dokumentace školy - třídní výkazy, třídní knihy
- další dokumentace - žákovské knížky, notýsky a písemné práce
- plán kontrol
- individuální plány integrovaných dětí

ZÁVĚR

Vedení školy stále hledá nové cesty směřující k soustavnému zlepšování prostředí a materiálních i pracovních podmínek a vytváří pozitivní a přátelskou atmosféru založenou na vzájemné důvěře, toleranci a respektování osobnosti žáka. Příznivé vnitřní klima umocňuje velmi dobrá estetická úroveň školy a řada aktivit, které zvyšují image školy v očích rodičů i veřejnosti.

Personální i psychohygienické podmínky pro výuku má škola velmi dobré, o něco horší jsou materiální podmínky. Jediné, co se vedení nedaří, je omezování frontálního způsobu výuky na druhém stupni, což je jedním z bodů koncepčních záměrů školy.

Řízení výchovně-vzdělávacího procesu i provozu školy má stanovená pravidla. Operativní řízení navazuje na plánování a kontrolu a zároveň reaguje na návrhy a připomínky pedagogického sboru.

ČŠI nezjistila neefektivní čerpání prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Celkově je práce školy hodnocena velmi dobře.

Posouzení vývoje od poslední inspekce

Škola postupně uskutečňuje stanovené záměry a cíle, výrazný posun nastal v oblasti personálního zajištění výuky. Stoprocentně po odborné a pedagogické stránce je zajištěná výuka cizích jazyků. Pedagogický sbor je stabilizovaný a stoupá zájem rodičů o školu.

Doporučení :

- Postupně obnovit fond učebnic českého jazyka na 2. stupni, doplnit vybavení kabinetu českého jazyka.
- Vést pedagogický sbor k užívání progresivních metod výuky a k diferenciaci s ohledem na individuální možnosti a schopnosti žáků.
- Věnovat pozornost žákům s diagnostikou SPU v každé hodině.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Heřmánková	Věra Heřmánková v.r.
Členové týmu	Mgr. Věra Slezáková	Věra Slezáková v.r.
	Mgr. Marta Dolinská	Marta Dolinská v.r.
	Mgr. Vladimír Bečvář	Vladimír Bečvář v.r.

V Ústí nad Labem dne 10. listopadu 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Marie Pokorná	Marie Pokorná v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání	Podpis příjemce nebo čj.

	inspekční zprávy	jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	200-11-30	066 664/00 5021
Zřizovatel	200-11-30	066 665/00 5021
Rada školy	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Nepodány